

EBA/GL/2024/08

---

19 юни 2024 г.

Насоки, издадени въз основа на член 45, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2023/1114,

---

за установяване на общи референтни параметри за сценариите за стрес тестове при стрес тестовете за ликвидност, посочени в член 45, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/1114

1. Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на настоящите насоки

1. Този документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010¹. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. В насоките е представено становището на ЕБО за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35 от Регламент (ЕС) 2023/1114², за които се отнасят тези насоки, трябва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят своята правна рамка или надзорни процеси).

Изисквания за отчетност

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 30.09.2024 компетентните органи са длъжни да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват тези насоки, в противен случай — за причините за неспазване. При липса на уведомление в този срок ЕБО счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията трябва да се изпратят чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2024/08“. Уведомленията следва да се подават от лица, оправомощени да докладват за наличието на съответствие от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също се докладва пред ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

---

¹ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

² Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 (ОВ L 150, 9.6.2023 г.).

2. Предмет, обхват и определения

Предмет

5. В съответствие с член 45, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2023/1114 настоящите насоки определят общите референтни параметри на сценариите за стрес тестове, които трябва да бъдат включени в стрес тестовете за ликвидност, посочени в член 45, параграф 4 от същия регламент.

Обхват на прилагане

6. Настоящите насоки са приложими за издатели на значими токени, обезпечени с активи, и институции за електронни пари, които издават токени за електронни пари (в съответствие с член 58, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114), както е определено съответно в член 3, параграф 1, точки 6 и 7 от този регламент, и такива, които не са значими, когато компетентният орган на държавата членка по произход го изисква в съответствие с член 35, параграф 4 и член 58, параграф 2 от същия регламент (наричани по-нататък за целите на настоящите насоки заедно „издателите на ТОА/ТЕП“).

Адресати

7. Адресати на настоящите насоки са компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35 от Регламент (ЕС) 2023/1114, за които се прилагат настоящите насоки.
8. Настоящите насоки са адресирани и до издателите, както са определени в член 3, параграф 1, точка 10 от Регламент (ЕС) 2023/1114, за които се прилагат настоящите насоки, на:
  - а) токени, обезпечени с активи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 6 от същия регламент (издатели на токени, обезпечени с активи, ТОА); и
  - б) институциите за електронни пари, които издават токени за електронни пари, определени в член 3, параграф 1, точка 7 от същия регламент (издатели на токени за електронни пари, ТЕП).

3. Въвеждане

Дата на прилагане

9. Настоящите насоки влизат в сила от 30.09.2024 на насоките на уебсайта на ЕБО на всички официални езици на ЕС.

4. Насоки относно общите референтни параметри на сценариите за стрес тестове при стрес тестовете за ЛИКВИДНОСТ

4.1 Обща разпоредба

10. В съответствие с член 45, параграф 4, втора алинея от Регламент (ЕС) 2023/1114, издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят рисковете по раздел 4.2, като вземат предвид регулаторните промени и пазарните тенденции, както и минималните макроикономически условия, и да приложат методологията по раздел 4.3, включително параметрите на сценариите за стрес тестове, като вземат предвид всички предлагани токени, обезпечени с активи и токени за електронни пари, и свързаните с тях дейности.

4.2 Риск, който следва да бъде оценен

4.2.1 Риск от обратно изкупуване

11. Издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят в случай на сътресения вероятността от подаване на искания за обратно изкупуване по всяко време.

12. За целите на точка 11 издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид всички изброени по-долу аспекти: профила на държателите на токена (включително непрофесионални или професионални); вида на токена (включително дали той е значим или не); вида на служещите за обезпечение активи (напр. официална валута или друго); характеристиките на издателя (напр. кредитна институция или др.); историческите данни по отношение на исканията за обратно изкупуване; и падежния профил на резерва от активи. Издателите могат да вземат предвид и други аспекти, които считат за относими за оценката.

13. Издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят необходимостта от допълване на дела от резерва от активи с остатъчен срок до падежа до 1 или 5 работни дни в съответствие с член 36, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/1114, след като съответният делегиран регламент започне да се прилага, като използват 99%-ов доверителен интервал спрямо средната стойност на обратно изкупуване в най-лошите наблюдавани случаи с остатъчен срок до падежа от 1 и 5 дни по отношение на брутните изходящи потоци, въз основа на конкретните им исторически наблюдения.

4.2.2 Риск, свързан с депозити в кредитни институции

14. Издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят в случай на сътресения възможността за непредоставяне на незабавен достъп до размера на депозитите, държани в кредитни институции, като част от резерва от активи.
15. За целите на точка 14 издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид всички посочени по-долу аспекти: i) кредитното качество и ликвидния профил на депозитния контрагент; ii) концентрацията по контрагенти и попечители; iii) местоположението на депозита; iv) падежа на депозита; v) потенциалното обезпечение (включително обем, вид или качество) срещу депозита; и vi) всеки рисков фактор, който не се изисква съгласно член 36, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/1114, който те могат да приемат като относим за този риск.

4.2.3 Пазарен риск и променливост

16. Издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят в случай на сътресения необходимостта от допълнителни изисквания за ликвидност, за да покрият пазарния риск на резерва от активи, както и различията във валутната му деноминация, променливостта и корелацията спрямо тези при служещите за обезпечение активи, като вземат предвид свързаните с тях хеджиращи деривати и свръхобезпеченост, наложени в съответствие със спецификацията по член 36, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/1114, след като се приложи съответният делегиран регламент, или други, поискани от компетентния орган/надзорния орган, или държани на доброволна основа.
17. Издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид случаите, при които за определяне на свръхобезпечеността се използва подход на историческо наблюдение (посочен в предходната точка) и се основава на период на наблюдение, през който не е настъпило неблагоприятно събитие. В тези случаи например следва да се вземат предвид по-дълги периоди, включващи неблагоприятни събития, или следва да бъдат включени допускания за сътресения.

4.2.4 Риск от разваляне на обвързването

18. Издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят риска от това пазарната стойност на ТОА/ТЕП да се различава от пазарната стойност на активите, служещи за обезпечение и дали са необходими допълнителни изисквания за ликвидност, за да се редуцира тази разлика.

4.3 Методология

4.3.1 Стрес тестове за ликвидност

19. Издателите на ТОА/ТЕП следва да сравнят общия претеглен размер на резерва от активи спрямо общия претеглен размер на активите, служещи за обезпечение на ТОА/ТЕП, в случай на сътресения.

20. За целите на точка 19 издателите на ТОА/ТЕП следва да изчислят общата претеглена стойност на резерва от активи като резултат от умножаването на пазарната стойност на всеки актив в резерва от активи по съответния стрес фактор (тегло). В случай на активи, които не са търгуеми (като пари в брой или депозити в кредитни институции), издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид сумата, умножена по съответния стрес фактор.
21. Тази общ претеглен размер на активите, служещи за обезпечение на токениите, е резултат от умножаването на пазарната стойност на активите, служещи за обезпечение на токениите, по съответните стрес фактори. В случай на ТОА/ТЕП, обезпечени в официални валути, тяхната парична стойност следва да се приеме като претеглена сума на служещите за обезпечение активи.
22. Недостиг в резерва от активи при стрес тестовете за ликвидност възниква, когато общият претеглен размер на резерва от активи е по-нисък от претегления размер на активите, служещи за обезпечение на токениите, в случай на стрес.

4.3.2 Идентифициране на общите референтни параметри на сценариите за стрес тест

23. Издателите на ТОА/ТЕП следва да калибрират и определят съответните стрес фактори за всеки актив от резерва от активи и за активите, служещи за обезпечение на ТОА/ТЕП при различни стрес сценарии и времеви хоризонти, включително 1 ден, 5 дни, 30 дни и 1 година.
24. Издателите на ТОА/ТЕП следва да основават калибрирането на стрес факторите на исторически наблюдения (свои собствени наблюдения и наблюдения на пазарни събития) и експертна преценка. Издателите на ТОА/ТЕП следва да разполагат с историческа документация за сериите от данни от наблюдения и подробна обосновка за всяка експертна оценка, доказваща целесъобразността на калибрирането.
25. Стрес факторът за конкретен клас активи следва да бъде конструиран, като се вземе предвид комбинацията от рискови фактори и параметри, относими за класа активи при различни събития/сценарии на стрес с идиосинкратичен характер и общо за целия пазар. Тежестта на шоковете следва да се определя от сериозността на дадения стрес сценарий (включително времеви хоризонт). Следователно за всеки сценарий могат да бъдат изведени различни стрес фактори за един и същ клас активи.
26. Стрес факторът, който трябва да се приложи към всеки актив от резерва от активи, следва да бъде по-нисък от 100 %. Стрес факторът, който се прилага към служещите за обезпечение активи, трябва да бъде по-висок от 100%, ако токениите не са обезпечени с официални валути.
27. При определянето на стрес факторите издателите на ТОА/ТЕП следва да оценят всички изброени по-долу параметри и да вземат предвид рисковете, предвидени в раздел 4.2 от настоящите насоки. Издателите на ТОА/ТЕП могат също така да вземат предвид и други

относими параметри и рискове, които все още не са разгледани и които не са в противоречие с тези в настоящите насоки.

а) Параметри, свързани с калибрирането на стрес факторите на резерва от активи

28. При определянето на стрес факторите по отношение на следните активи в резерва от активи издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид всички посочени по-долу параметри в случай на сътресение:

а. Депозити в кредитни институции:

- i. кредитното качество на приемащата депозити институция и очакванията за изпълнение;
- ii. кредитното и ликвидното качество на базисното обезпечение, ако депозитът е обезпечен;
- iii. концентрацията в приемащите депозити институции;
- iv. срока на договорите и възможностите за предсрочно изтегляне; и
- v. рискът от проблеми при подновяването, свързан със сделките за финансиране на ценни книжа, особено репо сделките, при които се получават парични средства срещу неликвидни активи³.

б. Стоки:

- i. степента, в която резервните активи възпроизвеждат активите, служещи за обезпечение на токени; и
- ii. потенциалния риск, свързан с доставката, и свързаните разходи, ако обратното изкупуване е срещу физическа доставка.

в. Ликвидни активи от ниво 1, за които се прилагат нулеви процентни намаления [в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията] и след като е готов за прилагане съответният делегиран регламент, допълнително определени като високоликвидни финансови инструменти в съответствие с член 38, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1114:

- i. среднопретегления остатъчен срок до падежа/дюрацията, за да се вземе предвид

---

³ Под ликвидни активи да се разбират активите, определени в член 3, параграфи 1 и 2 съответно като „активи от ниво 1“ или „активи от ниво 2“ от Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията от 10 октомври 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискването за ликвидно покритие за кредитните институции (ОВ L 011, 17.1.2015 г., стр. 1).

потенциалната им чувствителност към лихвен риск и свързаната с него променливост;

- ii. премията за риск за държавата, за да се вземе предвид свързаната с него променливост;
- iii. концентрацията по издатели;
- iv. местонахождението на обезпечението (попечителя), за да се вземат предвид потенциалните предизвикателства за незабавно прехвърляне; и
- v. развитието на пазарната стойност на конкретната ценна книга, за да се оцени нейната променливост и корелация по отношение на служещите за обезпечение активи.

г. Покрити облигации от ниво 1 [в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията] и след като е готов за прилагане съответният делегиран регламент по член 38, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1114:

- i. изискваните процентни намаления от рамката за ОЛП;
- ii. среднопретегления остатъчен срок до падежа/дюрацията, за да се вземе предвид потенциалната им чувствителност към лихвен риск и свързаната с него променливост,
- iii. техния дял от резерва на активите,
- iv. концентрацията по издатели,
- v. местоположението на ценната книга (попечителя), за да се вземат предвид потенциалните предизвикателства за незабавно прехвърляне;
- vi. развитието на пазарната стойност на конкретната ценна книга, за да се оцени нейната променливост и корелация по отношение на служещите за обезпечение активи.

д. Други високоликвидни финансови инструменти, след като е готов за прилагане съответният делегиран регламент по член 38, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1114:

- i. изискваните процентни намаления от рамката за ОЛП;

- ii. среднопотегления остатъчен срок до падежа/дюрацията, за да се вземе предвид потенциалната им чувствителност към лихвен риск и свързаната с него променливост;
- iii. техния дял от резерва на активите;
- iv. концентрацията по издатели;
- v. местонахождението на обезпечението (попечителя), за да се вземат предвид потенциалните предизвикателства за незабавно прехвърляне; и
- vi. развитието на пазарната стойност на конкретната ценна книга, за да се оцени нейната променливост и корелация по отношение на служещите за обезпечение активи.

б) Параметри, свързани с калибрирането на стрес факторите на служещите за обезпечение активи

29. При определянето на стрес факторите по отношение на активите, служещи за обезпечение на токени, издателите на ТОА/ТЕП следва да вземат предвид всички от следните параметри в случай на сътресение:

- i. показатели за променливост и разпределение на пазарната стойност на резерва от активи (като средна стойност, квартали и разпределение на пазарната стойност на резерва от активи);
- ii. показатели за променливост и разпределение по отношение на служещите за обезпечение активи (като средна стойност, квартали и разпределение на пазарната стойност на служещите за обезпечение активи);
- iii. идиосинкратични стрес фактори (като ликвидност, стабилност на платежоспособността на издателя);
- iv. стрес фактори за целия пазар (като стрес фактори на финансовата система или крипто екосистемата, брой и размер на отклоненията между цената на токена и пазарната стойност на актива, служещ за обезпечение на токена).